

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Рівень освіти – другий (магістерський рівень)
Освітня програма Середня освіта (Географія)
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.07 Географія
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри
географії та природознавства
Протокол № 8 від “28” лютого
2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисциплін
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

Загальна інформація	
Назва дисципліни	Освітній менеджмент
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Географія
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції –12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/ google meet
2. Опис дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Освітній менеджмент» спрямована на ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями організації управління у ЗЗСО, державної політики в галузі освіти, оновлення змісту форм і методів навчання на основі вивчення сучасного стану і нормативно-правової бази, яка має бути надійним підґрунтям і системою орієнтирів у практичній діяльності усіх учасників освітнього процесу у закладі освіти. Оскільки підготовка майбутнього педагога до професійної діяльності передбачає ознайомлення з інноваційними теоріями і практикою освітнього менеджменту, сучасними досягненнями і проблемами, що стосуються управлінської діяльності керівника. В основі навчальної дисципліни покладено проблемно-дослідницький підхід до організації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвиток здібностей до творчої професійної діяльності, зв'язок і організацію навчання з рівнем формування фахових компетентностей. Основні теоретичні положення, ідеї курсу розглядаються крізь призму педагогіки управління.</p> <p>Освітній контент курсу базується на знаннях основ освітнього менеджменту, що сприяють кращому оволодінню методикою психолого-педагогічної діяльності у закладах загальної середньої освіти. Вивчення курсу відбувається із застосуванням технології «Blended Learning», шляхом поєднання традиційних та інноваційних технологій, колективної та індивідуальної роботи, складання педагогічних кейсів, обговорення, рефлексії, осмислення власних професійних уявлень, набуття умінь та навичок, формування відповідних компетентностей, які забезпечують програмні результати навчання. Курс передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень викладачем та синергію зі студентами під час занять. Практичні заняття орієнтовані на виконання творчих проєктів та багаторівневих завдань.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни «Освітній менеджмент» є: надання здобувачам вищої освіти систематизованих знань з теорії і практики освітнього менеджменту, формування комплексних компетенцій сучасного менеджера освіти, розвиток організаторських та управлінських здібностей, критичного, системно-аналітичного мислення та сприяння формуванню умінь створювати психологічно комфортну атмосферу та підтримувати дух партнерства та взаємодії у ЗЗСО.</p>	

Цілями курсу: розкриття основних теоретико-методологічних засад освітнього менеджменту, сприяння засвоєнню магістрантами знань, формуванню в них практико-орієнтованих умінь з управління ЗЗСО різних типів, вироблення особистісних якостей, що відповідають сучасній моделі менеджера освіти, формування комплексних компетенцій менеджера освіти та їх психолого-педагогічної готовності до здійснення управлінської діяльності.

- формувати у магістрантів цілісну систему знань про освітній менеджмент в Україні;
- ознайомити зі стилями, стратегіями та технологіями освітнього менеджменту;
- увиразнити принципи, стратегії освітнього менеджменту;
- сформувати у майбутніх педагогів-географів, на основі засвоєного матеріалу, комплекс педагогічних умінь, навичок, професійних компетентностей, відповідно до потреб сучасних ЗЗСО;
- здійснити комплексну підготовку магістрів до практичної діяльності у закладах освіти;
- розвивати фахову компетентність майбутнього менеджера освіти.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 03. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі виявлення та оцінки педагогічних ситуацій, вироблення рішень щодо їх усунення.

СК 03. Здатність до розвитку учнів основної і старшої школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості й соціальні чинники розвитку.

СК 05. Здатність вирішувати стандартні проблемні професійні завдання, спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, розв'язувати адекватні дидактичній ситуації.

СК 07. Здатність до організації освітнього процесу в основній і старшій школі, до систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

СК 08. Здатність моделювати та організовувати процес навчання географії в основній і старшій школі.

СК 10. Здатність упроваджувати сучасні освітні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід у курсах географії основної і старшої школи.

5. Результати навчання

ПРН02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді та організовувати індивідуальну і групову роботу.

ПРН 06. Здатність продемонструвати знання основ професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі організації та планування освітнього процесу в основній і старшій школі.

ПРН 09. Здатність до творчого пошуку під час організації краєзнавчо-туристичної роботи, нестандартного розв'язання освітніх педагогічних проблем і ситуацій.

6. Організація навчання курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	18
самостійна робота	60

Змістовий модуль 1. Сутність і завдання стратегічного менеджменту в освіті			
	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Стратегічний менеджмент в освіті. Сутність і завдання менеджменту Історичні передумови виникнення менеджменту. Становлення перших теорій управління. Теорія і практика освітнього менеджменту. Сучасні теорії освітнього менеджменту. Стратегія управління. Оперативне і стратегічне управління. Ознаки стратегічного управління ЗЗСО.	Розуміти основні стратегії розвитку менеджменту в освіті, розрізняти ознаки стратегічного управління ЗЗСО.	Творчі завдання/ захист практичної роботи
2.	Тема 2. Інноваційний освітній менеджмент Інноваційна освітня діяльність. Інноваційний освітній менеджмент як напрям управлінської діяльності. Менеджмент освітніх інновацій. Складові освітньої інновації: педагогічна інновація, науково-виробнича інновація, соціально-економічна інновація. Масштабні та локальні освітні інновації. Закономірності інноваційного освітнього менеджменту. Структура інноваційного менеджменту.	Розкрити сутність менеджменту освітніх інновацій, навчитися визначати масштабні та локальні освітні інновації.	Тестові завдання, захист проєктів
Змістовий модуль 2. Формування компетентності менеджера сучасного закладу освіти			
3.	Тема 3. Функції та особливості діяльності ЗЗСО Особливості управління ЗЗСО. Основні характеристики освітніх організацій, що враховуються в процесі менеджменту. Особливості результатів діяльності освітніх організацій. Сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент», «освітній менеджмент». Шкільний менеджмент, внутрішньо шкільний менеджмент, освітній менеджмент, дидактичний менеджмент. Закони менеджменту.	Здійснити теоретичний аналіз функцій та особливостей діяльності ЗЗСО. Увиразнити сутність шкільного менеджменту, опанувати закони менеджменту.	Тестові завдання/ захист творчих проєктів
4.	Тема 4. Компетентність менеджера освіти XXI століття Зміст компетенцій менеджера освіти.. Фактори управління сучасними ЗЗСО закладами. Двосторонність управління. Функціональні обов'язки менеджера освіти. Місія менеджера освіти. Загальна типологія менеджерів. Характеристики типів менеджерів.	Обґрунтувати сутність компетентності менеджера освіти, розкрити функціональні обов'язки менеджера освіти, складові компетентності.	Тестові завдання/ проєкти

	Стиль менеджменту, його ознаки. Компетентність сучасного менеджера освіти. Складові компетентності менеджера. Посадові вимоги до менеджера освіти: кваліфікаційні, соціально-психологічні, професійні.		
5.	Тема 5. SWOT- аналіз ЗЗСО SWOT-аналіз діяльності закладу освіти. Особливості SWOT-аналізу. Організація SWOT-аналізу. Узагальнення результатів SWOT-аналізу. Результати та узагальнення SWOT-аналізу. SWOT-аналіз як універсальний метод процесу стратегічного планування діяльності організації. Мета та завдання SWOT-аналізу. Матриця SWOT-аналізу: сильні та слабкі сторони.	Обґрунтувати значення SWOT- аналізу для успішного освітнього менеджменту. Увиразнити сильні та слабкі сторони.	Презентація проекту, тестові завдання.
6.	Тема 6. Особистість в управлінні. Місія менеджера освіти. Основні стилі менеджменту Управлінська культура менеджера освіти. Вимоги до сучасного керівника. Стилi управління освітніми закладами. Специфіка управління кар'єрою молодих фахівців освітньої галузі. Раціональність у шкільному управлінні. Управлінські рішення. Техніка прийняття управлінських рішень. Комунікації в освітньому менеджменті. Культура ділового спілкування. Ділові комунікації: значення, форми, організація спілкування (ділові бесіди, наради, педради).	Увиразнити основні стилі менеджменту в освіті, розкрити специфіку управління кар'єрою, технікою прийняття рішень.	Тестові завдання цифрові кейси завдань
4. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу		Система контролю знань здійснюється через: максимально 100 балів студент отримує під час проведення практичних занять та під час поточного контролю знань.	
5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Вид навчальної роботи		Максимальна кількість балів	
Поточний контроль		50	
Лекція		10	
Практична робота		10	
Семінарське заняття		10	
Самостійна робота		20	

Підсумковий контроль	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	1-10
РАЗОМ	100

Вид навчальної роботи	Поточний контроль																
	Лекція 1	Лекція 2	Лекція 3	Лекція 4	Лекція 5	Лекція 6	Практичне заняття 1	Практичне заняття 2	Практичне заняття 3	Практичне заняття 4	Практичне заняття 5	Практичне заняття 6	Практичне заняття 7	Практичне заняття 8	Практичне заняття 9	Індивідуальні завдання	Самостійна робота
Кількість балів	1	1	1	1	1	1	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10		1-5

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Колоквіуми
- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- Комбінований контроль;
- Командне завдання
- Спостереження як метод контролю;
- Тестовий контроль;
- Виконання і захист лабораторної роботи;
- Презентації
- Есе
- Проект
- Командний проект
- Ситуаційні вправи
- Виконання і захист практичної роботи

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 3 балів),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання лабораторних робіт інших студентів (до 3 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 10 балів)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 50 балів).

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше. Центр інноваційних освітніх технологій PNU-EkoSystem
-----------------------------------	--

Література:

Основна:

1. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К.: Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.
2. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
3. Гамаюнов В. Г. Дидактичний менеджмент: навчаюче управління. Х.: Вид. група «Основа», 2004. 80 с.
4. Гайдамака О.М. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Луганський національний педагогічний ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ: Альма-матер, 2015. 184 с.
5. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. К. : Академія, 2001. Р. 4.1., 4.2.
6. Закон України «Про освіту» (2017) Режим доступу: [http://kodeksy.com.ua / pro_osvitu / download.htm](http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/download.htm)
7. Єльнікова Г. Управлінська компетентність. К., 2005. 128 с.
8. Зверева В. І. Як зробити керування школою успішним. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. 160 с.
9. Карамушка Л. Психологія освітнього менеджменту. К.: Либідь, 2004. С. 14–31.
10. Концепція Нової Української школи. Режим доступу: mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
12. Червінська І.Б. Соціально-освітнє партнерство як умова формування позитивного іміджу сучасного закладу освіти. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна.* 2021. №38. С. 68–78.
13. Червінська І.Б. Освітній менеджмент: науково-методичний супровід вивчення навчальної дисципліни : навчально-методичний посібник для студентів. Івано-Франківськ, ПНУ, 2020. 140 с.

Допоміжна:

1. Антонюк М. С. Психологічні особливості формування у студентів умінь і навичок самостійної роботи. Сучасні педагогічні технології у вищій школі : наук.-метод. зб. К. : Вища школа, 1995. 267 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посіб. для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 314 с.
3. Пікельна В. С. Управління школою. Х. : Основа, 2004. Ч. 1. 112 с.
4. Проблеми освіти: наук.-метод. зб. Вип. 31. К.: наук.-метод. центр вищої освіти, 2013. 48 с.
5. Рабченюк Т. Внутрішкільне управління: практичний посібник. К. : Рута, 2019. 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>

7. Контактна інформація

Кафедра	географії та природознавства, адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна адреса: Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201Д, kgr@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Червінська Інна Богданівна, доктор педагогічних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.
Гостьові лектори	Чубрей Олександра Степанівна, доктор педагогічних наук, професор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Запрошені викладачі з закладів вищої освіти України.
Контактна інформація викладача	Inna.chervinska@pnu.edu.ua +380506716106

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»</p> <p>https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</p> <p>https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf</p>
Пропуски занять	Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання

(відпрацювання)	успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.
Невідповідна поведінка під час заняття	Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf »
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення «Про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf Рекомендовані платформи: Prometheus.

Викладач _____

Інна ЧЕРВІНСЬКА,
доктор педагогічних наук, професор